

АНДРІЙ КАЧОР

**ІДЕЙНІ ОСНОВИ
УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ В ДІЯСПОРІ**

Чікаго — Торонто — Вінніпег, 1979
diasporiana.org.ua

АНДРІЙ КАЧОР

ІДЕЙНІ ОСНОВИ УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ В ДІЯСПОРІ

Головна доповідь виголошена на перших Загальних Зборах Української Світової Кооперативної Ради, що відбулися в рамках Третього СКВУ у Нью Йорку, в дні 22 листопада 1978 року.

Видання Української Світової Кооперативної Ради
Чикаго — Торонто — Вінніпег, 1979

ANDRIJ KACHOR

**UNDERLYING PRINCIPLES
OF THE
UKRAINIAN CO-OPERATIVE MOVEMENT
IN THE FREE WORLD**

**Lecture delivered at the first General Meeting of The World
Council of Ukrainian Co-operatives, November 22nd, 1978
in New York.**

Published by the World Council of Ukrainian Co-operatives

Chicago — Toronto — Winnipeg, 1979

СЛОВО ДО ЧИТАЧІВ

У рямках Третього Світового Конгресу Вільних Українців у Нью Йорку, в днях 22 і 23 листопада 1978 року, відбувся Другий Світовий З'їзд Українських Кооператорів, що його скликала Президія Української Світової Кооперативної Ради. Точніше кажучи, це були Перші Загальні Збори Української Світової Кооперативної Ради.

На цих Зборах інж. Андрій Качор, перший заступник голови Президії, виголосив програмову доповідь на тему: "Ідейні основи українського кооперативного руху в діаспорі".

У цій доповіді, яка була предметом довшої дискусії, Ш. Доповідач з'ясував основні прикмети українського кооперативного руху в минулому, тепер і в найближчому майбутньому. Зокрема доповідач з'ясував ролі і завдання Української Світової Кооперативної Ради, яку оформлено в часі Другого СКВУ в Торонті 1973 року.

Згідно з бажанням учасників Загальних Зборів Української Світової Кооперативної Ради, видаємо цю доповідь окремою книжечкою, щоб думки та ідеї висловлені в доповіді довести до відома не тільки провідникам нашого кооперативного руху, але також з цими ідеями залізати провідників нашого громадського та релігійного життя, які своєю активною співпрацею можуть допомогти українській кооперації стати сильною національною фінансовою базою нашої спільноти у вільному світі.

*Президія
Української Світової
Кооперативної Ради*

ЗМІСТ:

Слово до читачів	3
To the Reader	
Вступне слово	5
Introduction	
Ідейна основа, або ідеологія кооперативного руху	6
The Underlying Principles of the Ideology of The Co-operative Movement	
Наша місія і наше призначення у вільному світі	10
Our Mission and Our Future in the Free World	
Наше "сьогодні" і що далі?	13
The Situation Today and What will Follow	
Що ж далі?	15
What Next?	
Резолюції Української Світової Кооперативної Ради	20
Resolutions of the Ukrainian World Co-operative Council	
Стан української кооперації у вільному світі	21
The Current Status of the Ukrainian Co-operative Movement in the Free World	
Президія Української Світової Кооперативної Ради та її адреса	22
The Preasidium of the Ukrainian World Co-operative Council and Its Address	
Список книжкових видань авторства А. Качора	23
List of other Publications by Author A. Kachor	

Вступне слово

Пане Голово! Світла Президіє! Високоповажані Пані й Панове, представники українських кооперативів у вільному світі, Достойні Гості, учасники наших кооперативних нарад!

Сьогодні фактично відбуваємо перші Загальні Збори Української Світової Кооперативної Ради, яку ми створили 31 жовтня 1973 року, в часі Другого СКВУ.

З того приводу, хай мені буде вільно привітати Вас усіх, Шановні Подруги і Друзі кооператори та Достойні Гості, від "Кооперативної Громади" у Вінніпезі, яка репрезентує українську кооперацію в Західній Канаді і яка є складовою частиною Української Кооперативної Ради в Канаді, що її тепер очолює п. Василь Ситник.

Рівночасно дякую Президії Української Світової Кооперативної Ради за таку велику честь бути головним промовцем на цих наших Загальних Зборах. Буду пробувати виправдати Ваше довір'я до моєї скромної особи, знаючи що Ви, Ш. Кооператори, у дискусії виправите всі мої недоліки в цій т. зв. програмовій доповіді п. н. "ІДЕЙНІ ОСНОВИ НАШОЇ КООПЕРАТИВНОЇ ПРАЦІ", тобто праці української кооперації в діаспорі.

Добре сталося, що Президія Української Світової Кооперативної Ради вибрала таку тему, бо нам треба знати і частіше дискутувати ідеологічні теми, як нам бути і як нам діяти в сучасному зматеріялізованому світі, щоб наші кооперативи в діаспорі виконали своє статутове призначення і не стали жертвою сучасного здеморалізованого господарського світу, який поняття християнської етики й моралі, що є основою нашого кооперативного руху, давно викинув із свого словника і тому ціле людство переживає сьогодні духову та господарську кризу.

Кооперація, як суспільно-господарський рух, має свою програму, має свою ідейну основу, свій ідеал, свою ідеологію, або коротко кажучи кооперація має свою кооперативну філософію, яка визначає шляхи для кооперативної діяльності.

На основі праць різних кооперативних теоретиків пригляньмося ближче ідейній основі кооперативної праці в минулому і тепер та поспробуймо начеркнути напрям нашої кооперативної праці у вільному світі на найближчий час.

Ідейна основа, або ідеологія кооперативного руху

Кожний політичний, культурно-освітній, релігійний, або суспільно-господарський рух має не тільки право, але й обов'язок сказати своїм прихильникам і членам: хто він, чого він хоче, якими шляхами прямує до своєї мети і яка користь буде з цієї дії, яку цей рух, чи організація, хоче проводити.

Кооперація, як знаємо, виникла в минулому столітті в наслідок боротьби між працюючим і капіталістичним світом, бо цей останній так захопився розбудовою свого господарства і нагромадженням капіталів в руках поодиноких власників фабрик, мануфактурних підприємств і великих земельних посілостей, що цілком забув про саму людину та її моральні та природні права. Капітал став паном світу, а людина мала йому служити і бути невідільником невеликої суспільної верстви капіталістів.

І так, як перед двома тисячами років старий здеморалізований світ грецьких і римських багатців, патрицій і плутократів, які добро народу та держави підпорядкували своїм егоїстичним інтересам і цей світ почали реформувати в дусі науки Бога-Чоловіка, Христа, на нових моральних основах любови ближнього, 12 простих рибаків, перших апостолів християнства, так у минулому столітті, 28 простих ткачів-робітників, із "Жаб'ячого Кутика" малого містечка Рочдель, у Англії, кинули сміливий ви-

зов капіталістичному світові визиску і поневолення, вивоз у формі створення некапіталістичного "Рочдельського товариства справедливих піонерів", яке поставило собі дуже скромне і просте завдання: **поліпшити господарське і соціальне положення своїх членів**. Це була філософія і суть програми перших кооперативних піонерів.

Геройські зусилля, ретельність, посвята, сильна віра у перемогу та тверді моральні засади цих перших піонерів стали прикладом і взором для організації кооперативних клітин у всіх секторах господарського життя. З тих перших починів виріс згодом могутній рух, який з бігом часу виробив свою власну кооперативну ідеологію, начеркнув мету своєї праці, тобто ідеал до якого треба змагати і розгорнув велику суспільно-економічну працю в цілому світі.

З того часу, тобто від 1844 року, розпочався шляхотний змаг у всіх країнах культурного світу за справедливий суспільно-політичний лад у світі, а зокрема за справедливі ціни товарів, за справедливий розподіл господарських дібр, за справедливі відсотки від позичок і грошових вкладів, за справедливу винагороду за працю та інші господарські чи суспільно-громадські услуги.

Для оформлення і реалізації кооперативних ідей працювали такі перші піонери як Роберт Овен (1771-1858), Шарль Фуріє (1777-1837) Филип Бюше (1796-1865), Люї Блян (1811-1882), Герман Шульце Деліч (1808-1883), Фрідріх Вільгельм Райфайзен (1818-1888) і багато інших. В Україні ці ідеї заццеплювали і поширювали такі діячі, як: Дмитро Пильчиков (1821-1893), Микола Баллін (1829-1904), Микола Зібер (1844-1888), Віктор Козлов (1842-1920), Григорій Галаган (1819-1888), о. Степан Качала, (1815-1888), о. Данило Танячкєвич (1842-1906), Володимир Навроцький (1850-1883), Микола Левитський (1859-1934), Василь Доманицький (1877-1910) Василь Нагірний (1847-1921), д-р Теофіль Кармош, д-р Кость Левницький, д-р Євген Олесницький, Кость Паньківський, о. Остап Нижан-

ківський, Михайло Туган-Барановський, Борис Мартос, інж. Юліян Павликовський і багато, багато інших.

Не буду говорити про колосальні успіхи праці тих усіх названих і неназваних кооперативних діячів у всіх країнах світу та в Україні, бо це нам вже відомо з історії кооперації, але нам постійно треба говорити і пригадувати молодому поколінню ці ідеї, для яких вони жили і працювали. Вони всі, або майже всі, вірили, що народне господарство кожної країни в засаді є власністю цілого народу і тому має служити тому ж народові так, щоб справедливо заспокоїти всі його людські потреби. А це можна досягнути тільки при допомозі різного рода добровільних кооперативних об'єднань, при допомозі суспільно-громадської співпраці. Вони ставили перед очі об'єднаних членів якусь точно означену мету і вказували шлях, як цю мету досягнути, щоб без особистої шкоди члена кооперативи вони самі могли жити в родині, в громаді і в народі краще, приємніше, повніше, щасливіше ніж досі.

Вони не плянували робити якусь господарську "революцію", але вони при допомозі організованої кооперативної сили пробували внести великі корективи, поправки, в капіталістичні і соціалістичні форми господарства. І завдяки їхній завзятій праці, кооперація у вільних демократичних країнах, набрала характеру **соціально-економічного компромісу**, бо вона має в своїй природі елементи капіталістичного і соціалістичного устрою. Кооперація обороняє інтереси своїх членів перед капіталістичним визиском, всякою лихвою та поневоленням і тим вона подібна до соціалізму, але вона теж у своїй практичній роботі користує з усіх здобутків капіталістичної системи господарства, як потрібних засобів до боротьби з тим же капіталізмом.

Одначе було б помилкою нам сьогодні думати, що кооперативний рух це тільки господарський компроміс між продуцентом і консументом, між робітником і працевластцем, між вірителем і довжником і т. п. **Кооператив-**

ний рух виріс дуже скоро вище того компромісу своєю виразною ідеєю. Він вже при своєму народженні мав у собі глибоке ідеалістично-християнське підложжя. Любов і поміч ближньому, поміч один одному, співпраця для досягнення одної якоїсь мети. Кооперативний рух зацепив своїм членам глибоку віру в свою місію, а саме, що при допомозі кооперативної форми господарства допоможе він людству розв'язати багато спірних соціально-господарських проблем, яких досі не можна було розв'язати при допомозі капіталістичної, ані соціалістичної системи господарства.

Тайна успіху кооперативного руху, в минулому і тепер, криється в тому, що він свою дію базував і базує на засадах христ. етики і моралі. Моральною силою кооперації є те, що вона в господарське життя пробує внести елемент миру і співпраці між людьми, елемент самопомоги і співвідповідальности, що було, є, і мабуть буде ідеалом всіх релігій світу. Кооперація прийняла в свою програму найпростіші християнські засади моралі, які звучать: "Не робіть іншим того, чого не хочете, щоб вам робили". "Якою міркою будете міряти, такою вам відмірять". Кооперація стала до боротьби за найвищий морально-етичний ідеал всього людства — за правду. Вона, правда, стала основою кооперативної філософії, кооперативної ідеї і цього нам не вільно ніколи забувати.

Кооперація, це мабуть єдиний дотепер суспільно-господарський рух, що в своїй програмі поставив цей морально-етичний ідеал як основу і мету своєї праці.

Свідомість того факту, що в кооперативній крамниці, в кооперативній робітні, в кооперативній щадничо-позичковій касі, в кооперативному банку, ніхто не має інтересу обманути когось ради зиску, збуджує в людей довір'я і каже їм в кооперації шукати для себе помочі. І це наша найсильніша зброя. Моральна зброя, якої немає інші некооперативні підприємства.

Цією зброєю воювали “Дніпросоюз”, “Українбанк”, “Централ”, “Коощентр” і всі їхні клітини на східноукраїнських землях, як також “Народна Торговля” “Центробанк”, “Центросоюз”, “Маслосоюз” і їх підбудови під проводом РСУК на західноукраїнських землях. А головна мета всіх тих кооперативних установ і поодиноких кооператив була: **Здвигнути власними силами народу свої кооперативні підприємства і установи для господарських потреб народу, щоб цей нарід став заможний і незалежний.** Наші банки і кредитові кооперативи докладали всіх зусиль, щоб рятувати наших селян-рільників і міщан-ремісників від лихварських довгів, даючи їм дешевий кредит на поправу їх господарств по селах і поширення варстатів праці по містах.

Між двома світовими війнами, українська кооперація в Галичині, об’єднано, разом з усіми кооперативними центрами і “Сільським Господарем”, під проводом Ревізійного Союзу Українських Кооператив пробували допомагати модернізувати сільське господарство і наше село та почали акцію за опануванням наших міст торгівлею і промислом під кличем: “Свій до свого по своє!”.

Це були ідеї для яких працювала наша кооперація в минулому і цією працею здобула собі пошану, довір’я і признання цілого українського народу.

Наша місія і наше призначення у вільному світі

Ми, українські кооператори, що опинилися в країнах вільного світу, знаємо і розуміємо, що метою нашої кооперативної праці в країнах нашого теперішнього поселення є: **морально і матеріально безпосередньо помагати своїм членам, а посередньо цілій українській громаді, поліпшити наш добробут, скріпити націю господарську базу, потрібну нам українцям у вільному світі, заспокоїти наші матеріальні та духові потреби, щоб ми, як окрема національна спільнота, серед других народів, могли краще і певніше взяти свої господарські та культурні**

справи у наші власні руки. Це головне завдання всіх українських кооператив у вільному світі, а зокрема кредитових, які тепер є найсильнішими. Ми також знаємо, що наша праця, як кожня допомогова, або самопомогова діяльність базується на морально-етичних засадах.

І тому, ми кооператори, а зокрема провідники кооперативних установ, маємо право і обов'язок голосніше та певніше почати говорити нашій громаді про етику і мораль нашої громадської праці та вимагати від цієї громади ці засади не легковажити, не говорити про них тільки на конгресах і з'їздах, але практично, в ім'я національної солідарности, практично їх приміновати в будні, кожного дня, у зустрічі з практичним щоденним життям.

Ми мусимо вимагати від нашої організованої громади повної моральної і матеріальної підтримки, щоб наша громада повністю включалася в наші ряди і користалася з усіх наших господарсько-фінансових услуг, а не тільки зверталася до нас за матеріальною допомогою.

Наші кредитові кооперативи щедро підтримують своїми жертвами наші наукові, культурні та загальногромадські організації, товариства, студентські клуби, але багато з тих організацій, чи товариств, свої оборотіві фонди тримають у чужих фінансових установах... Чи це морально і етично? — Це питання, на яке наша організована громада повинна нам дати відповідь.

Наше становище до нашої громади ми з'ясували чітко, ясно і чесно і тому маємо право вимагати такого становища від організованої української громади, від наших церков, товариств, організацій...

На останній Кооперативній Конференції, що відбулася в рамках 2-го СКВУ, 31 жовтня 1973 року, ми погодилися з думками головного доповідача і ствердили наступне: **"Ми, українські кооператори, зібрані на Кооперативній Конференції, в рамках Другого СКВУ, є представниками українських кооператив у вільному сві-**

ті, основаних українцями добровільно для потреб українських громад, організацій, церков, або інших національних скупчень, використовуючи широкі демократичні права країн нашого поселення, репрезентуємо собою тут, на тій Конференції і в країнах нашого побуту, вільну українську кооперацію, народжену і оформлену в самобутній український кооперативний рух на рідних землях і перещеплену, в такій же формі, в різні вільні країни нашого поселення в діаспорі."

А про мету нашої праці, було сказано також дуже ясно, що: "Українська кооперація в діаспорі змагає до об'єднання моральних і матеріальних власних сил народу, щоб своєю організованою господарською діяльністю допомогти тому ж народові створити, тут, у діаспорі, новий кращий український світ, який знову ж своєю організованою моральною і матеріальною силою зможе допомагати українському народові на рідних землях досягнути його найвищу мету добра й краси — повну власну державність і повну суверенність".

Українська кооперація в країнах нашого поселення створила вже поважну фінансову базу для розбудови і потреб нашого господарського, релігійного і культурного життя. Ця база може значно поширитися, збільшити свої оборотові фонди вдесятеро, якщо б всі наші громадські організації, всі наші установи, від центральних до низових клітин, з церковними включно, і всі провідники нашого організованого життя зрозуміли потребу і значення матеріальної і моральної сили росту української кооперації та почали з нею практично співпрацювати.

Це є дуже важна проблема нашого життя, яка вимагає окремого обговорення. Позитивна розв'язка цього питання принесла б нашій громаді великі користи, а нам нові, поважні моральні і матеріальні успіхи.

Наше “сьогодні” і що далі?

Наше “сьогодні” ми знаємо з наших звітів поодиноких кооператив і крайових центрів. Ми вже маємо чим похвалитися. Наш кооперативний рух у діяспорі, який виводимо від першої української кооперативи “Калина”, заснованої з ініціативи інж. Василя Топольницького у Вінніпегу 1930 року і від засновання першої нашої кредитової кооперативи “Нова Громада” у Саскатуні у 1939 році, тим же самим інж. В. Топольницьким, виріс у велику силу. Наш кооперативний рух знайшов для себе пригожий ґрунт у Канаді, ЗСА і Австралії. Він розгортає свою діяльність в Англії, Аргентині, Бразилії та шукає доріг до інших країн нашого поселення. У нашій евіденції маємо около 100 кооператив, переважно кредитових, які нараховують округло 100,000 членів, а їх оборотові фонди переступили суму 300,000,000 дол.

Українська кооперація у вільному світі, без перебільшення і самохвальби, являє собою тепер, побіч наших церков, найбільшу моральну і матеріяльну силу, якою не може похвалитися ні один бездержавний нарід у діяспорі. І тому був би великий гріх, якщо ми, сучасні українські кооператори у вільному світі, що відповідаємо за нашу кооперативну працю і за цю організовану силу, не оформили себе серйозно в крайовому і світовому масштабі.

Українська кооперація в діяспорі запустила вже коріння досить глибоко у землю нашого нового поселення. Вона прибрала надійну форму свого існування. Одначе до свого життя **вона потребує ще пильного догляду і здорового корму**, щоб далі рости і далі розвиватися в щораз сильніший український економічно-кооперативний рух українського народу в діяспорі.

У своїй праці ми прийшли до висновку, що ні одна з наших кооператив, навіть найбільша, не відіграє якоїсь поважної ролі у нашій громаді, коли вона буде

стояти сама, одинцем. І тому ми почали організувати ідеологічно-координаційні центри. Перший такий центр твориться у Вінніпезі в 1949 році п. н. "Кооперативна Громада" (з ініціативи інж. В. Топольницького підтриманої новоприбулими кооператорами з Європи). У 1957 році в Торонті, з тою самою метою, твориться Координаційний Комітет Українських Кредитових Кооперативів, а в ЗСА, в тому ж самому році, засновано Товариство Української Кооперації (ТУК), спершу в Нью Йорку, а відтак перенесено його осідок до Чикага.

У часі першого СКВУ в Нью Йорку, в дні 15 листопада 1967 року, відбулася Кооперативна Конференція українських кооператорів і на цій конференції рішено організувати Крайові Кооперативні Ради при крайових громадських центрах, а при Президії Секретаріату СКВУ створити окрему Комісію для справ кооперації. Завданням цієї Комісії було нав'язати організаційний контакт з крайовими представництвами, відшукати українські кооперативи в усіх країнах нашого повоєнного поселення, започаткувати облік їх членства і оборотових фондів та підготувати ґрунт для створення Крайових Кооперативних Рад. Відтак, ці Ради мали створити окрему Українську Світову Кооперативну Рад, що і зроблено на 2-му СКВУ в Торонті, 31 жовтня 1973 р.

Цим, на мою скромну думку, закінчено підготовчу організаційну працю для створення одної ідеологічно-координаційної централі українського кооперативного руху в діаспорі. Зроблено облік кооперативів, їх членів, майна та зібрано деякі матеріяли про їхню діяльність. Зорганізовано Крайові Кооперативні Ради: У ЗСА роллю Кооперативної Ради виконувало Товариство Української Кооперації, а тепер продовжує цю працю Централь Української Кооперації Америки (ЦУКА). У Канаді маємо Українську Кооперативну Рад, Канади (УКРК), а в Австралії оформлено Рад, Української Кооперації Австралії (РУКА). Аргентина, Бразилія, Англія та інші

країни пробують координувати свою працю у співпраці з крайовими громадськими центрами.

Наші крайові кооперативні центри поволі набирають сили. Вони відбувають свої загальні збори, з'їзди, наради. Видають свої кооперативні журнали: ЗСА — “Наш Світ”, Канада — “Координатор”, Австралія — “Кооперативне Слово”, невраховуючи місцевих кооперативних бюлетенів, кварталників і інших видань.

Це дуже загальний підсумок нашої кооперативної праці на “сьогодні”, яку зроблено в минулому і яку робимо тепер. Підсумок гарний, але він нас не може задовольнити. Ми мусимо продовжувати нашу працю і розбудову цілого нашого кооперативного руху. І перед нами нове питання: як, або що далі?

Що ж далі?

На це питання, хоч яке воно трудне, ми, учасники сьогоднішніх Загальних Зборів Української Світової Кооперативної Ради, та провідники поодиноких кооператив, мусимо дати свою позитивну відповідь.

Маємо вже оформлені Крайові Кооперативні Ради, або інші центри, маємо Українську Світову Кооперативну Раду, але, на превеликий жаль, вони ще в пеленках і треба нам приспішити їх вік дозрівання, щоб вони не тільки існували, але самостійно діяли, згідно із своїм призначенням.

Не треба сьогодні нікому доказувати, що кожна співпраця більшого гурта осіб, або більшої кількості організацій, чи товариств мусить бути кермована, щоб усі співпрацюючі мали змогу, при найменшій затраті часу й енергії, досягнути намічену ціль тої співпраці.

У нашому випадку, ми хочемо розвинути український кооперативний рух у діаспорі до можливо найбільших розмірів, ми хочемо допомогти нашій організова-

ній громаді затримати нашу національну ідентичність. Ми хочемо нашу працю та наші матеріяльні осяги поставити на службу цілого українського народу не тільки в діяспорі, але в міру наших сил і можливостей, і нашому народові на рідних землях, який жде нашої допомоги. Одначе ми того завдання ніколи не виконаємо, задовільно, якщо ми не будемо мати одного свого рідного керуючого кооперативного центру в кожній країні нашого поселення, а ці знову ж не будуть з собою співпрацювати в світовому масштабі.

І тому наша Українська Світова Кооперативна Рада мусить бути жива і пробувати, у співпраці з крайовими центрами, розв'язати хоч важніші проблеми нашого кооперативного життя. Ось кілька таких проблем:

Ми ще не спромоглися на відбуття власного Кооперативного Конгресу, з власною поважною програмою, з відповідними семінарами, на яких ми спільно передискутували б і узгіднили на довші роки, для нашого кооперативного руху, реальну програму і плян нашої праці.

Ми ще майже нічого не зробили на полі дослідів господарського і соціяльного життя українців у вільному світі, хоч знаємо, що такі студії допомогли б нам у плянах і розбудові нашого кооперативного життя серед наших більших скүпчень.

Потреба виховання нових і молодих фахівців економістів і кооператорів, переємників і продовжувачів нашої праці — це теж поважна проблема, яку можна розв'язати спільним зусиллям, створюючи один поважніший стипендійний фонд, або якусь фундацію, які допомогли б нам практично таких фахівців вишколити.

Перед нами завдання написати і видати історію українського кооперативного руху в діяспорі та потреба заснувати український кооперативний музей і архів для

переховування і збереження документів нашої кооперативної праці.

Наші кооперативні приміщення чекають на прикрасу їх стін портретами визначних українських кооператорів і діячів кооперативного руху.

Українська Світова Кооперативна Рада, як наша ідеологічно-координаційна централа, повинна мати постійний зв'язок з поодинокими крайовими централами, а де таких ще нема, то до часу їх створення, втримувати зв'язок безпосередньо з низовими клітинами. Цей зв'язок вона може втримувати особистими контактами, кореспонденційно, або при допомозі друкованого слова.

Такі і подібні завдання стоять сьогодні перед Українською Світовою Кооперативною Радою. Вона, при нашій допомозі, тобто при допомозі крайових кооперативних осередків, ці завдання поволі буде виконувати. Одначе мусимо тямити, що за кожною практичною роботою стоїть якась жива людина. Такої постійної і систематичної праці не можемо вимагати від Президії Ради, якої члени розсіяні по різних країнах, а ті, що живуть у місці осідку Ради звичайно переладовані обов'язками своєї щоденної праці. Назрів час, що ми маємо не тільки вибрати новий провід УСКР та схвалити для нього плян праці, але для цієї наміченої праці треба нам схвалити відповідний **бюджет** і на цей бюджет крайові кооперативні осередки повинні якнайскорше вплатити відповідні суми гроша, щоб Президія УСКР могла поставити хоч одну платну людину, яка буде постійно і систематично для неї працювати.

Дальший крок у нашій праці — це проблема ідеологічного кооперативного журналу, або хоч бюлетеню та власної кооперативного видавництва.

Українська Світова Кооперативна Рада, в наступній каденції, до часу Четвертого СКВУ, повинна перейти з Канади до ЗСА. Така ротація потрібна з різних моти-

вів, ідеологічного, організаційного і загально-громадського порядку. Така ротація, в теперішній стадії нашої організації, допоможе нам зацікавити більший гурт людей, впровадить хоч частинно зовсім нових і може молодих людей, які внесуть до нашої надбудови нові ідеї і нові методи праці та покажуть своїй громаді зблизька, що українська кооперація є власністю всіх українців у вільному світі і тому за її долю і розвиток несемо всі солідарну відповідальність. У доказ цього, провід Української Світової Кооперативної Ради складається з представників усіх крайових кооперативних центрів, а тільки Головна Президія Ради буде з тої країни, де буде фактичний осідок Ради. Самозрозуміло, що головний тягар відповідальности за долю УСКР будуть нести крайові центральні, але найбільшу, на мою особисту думку, в наступній каденції нестиме Центральна Української Кооперації Америки, якої Президія повинна тепер очолити Головну Президію Української Світової Кооперативної Ради, як досі це робила Президія Кооперативної Ради Канади.

Така ротаційна система — це дальший крок у формуванні і закріпленні нашої світової кооперативної надбудови, якої нам потрібно, щоб задержати **одність ідеї** українського кооперативного руху в діаспорі, зберегти наші гарні кооперативні традиції і наш теперішній кооперативний дорібок у наших українських руках. Незабуваймо, що цей наш дорібок кожного дня зростає, ми ним сьогодні адмініструємо і повинні ним адмініструвати в майбутньому на користь цілої нашої національної спільноти в діаспорі та для добра цілого українського народу. І був би великий гріх, а то й злочин, коли б цей наш дорібок попав у чужі руки.

І тому з вірою у нашу кооперативну місію служити нашою кооперативною працею українській громаді, ми, українські кооператори у вільному світі, з повною свідомістю перед історією і народом, продовжуймо нашу добре започатковану працю та маймо надію на дальші ус-

піхи цієї нашої роботи, бо ми її ведемо для **добра й краси** цього народу. Працюймо далі так, щоб ніхто не міг і не посмів нам сказати, що ми **“предків великих правнуки погані”**. Але навпаки, будуючи сильну українську кооперацію в усіх країнах нашого поселення на засадах одно-сти нашого кооперативного руху, впливаймо своєю позитивною організованою силою на збудування сильного і одноцілого українського релігійного, громадського та політичного секторів нашого українського життя. Своєю роботою докажім, своїм і чужим, що навіть серед чужого моря і великого асиміляційного тиску нашого оточення, українські кооператори у вільному світі залишилися вірними нашим національним і кооперативним ідеалам.

Ото ж будьмо, як наші перші українські кооперативні піонери, мужні, працьовиті та відповідальні, а Бог поблагословить наш труд, а нарід оцінить і золотими буквами до історії нашої запише, як гарний приклад, нашим нащадкам, до наслідування. Це є ті ідейні основи нашої кооперативної праці на яких наша кооперація виросла в поважний національно-господарський рух. Шануймо ці засади і згідно з ними далі працюймо, бо в здорових змаганнях за ідеали росте наше нове краще життя!

Вінніпег, листопад 1978.

РЕЗОЛЮЦІЇ

**Української Світової Кооперативної Ради, схвалені
в часі II-го З'їзду дня 23 листопада 1978 року,
напередодні 3-го СКВУ у Нью-Йорку**

Українська Світова Кооперативна Рада, створена 31 жовтня 1973 року в Торонті, в часі 2-го СКВУ, яка об'єднує 83 українські кооперативи в діаспорі і яка репрезентує понад 100,000 членів українських кооператив у Канаді, ЗСА, Австралії, Аргентині та Англії, вітає Президію і учасників 3-го СКВУ, бажає якнайкращих успіхів у нарадах, а одночасно в імені всіх українських кооператив обіцяє свою моральну і матеріальну підтримку у дальшій праці Президії Секретаріату СКВУ.

Складаючи оцей привіт-заяву, ми, представники українських кооператив у вільному світі, учасники і повноправні делегати 3-го СКВУ, зібрані в днях 22 і 23 листопада 1978 р., на окремій Кооперативній Конференції — Загальних Зборах, — у висліді переведених нарад і дискусій, схвалили такі резолюції:

1. Українські кооперативи у вільному світі, зорганізовані в Крайових Кооперативних Радах і Центрах, об'єднані в Українській Світовій Кооперативній Раді, звертаємось з проханням до Президії Секретаріату СКВУ присвячувати особливу увагу господарсько-кооперативним проблемам української спільноти у вільному світі, підтримувати морально й матеріально розбудову українських кооператив, які в свою чергу підтримуватимуть, як і досі, фінансовими дотаціями наші наукові, освітньо-культурні, виховні та всі інші загально-громадські установи і організації.

2. Просимо українську пресу та спонзорів українських радіопередач у вільному світі, частіше і ширше, інформувати українську громаду в поодиноких країнах нашого поселення про завдання і працю українських кооператив і Крайових Кооперативних Рад, щоб постійною

і вірною інформацією допомагати українській кооперації поширювати і поглиблювати її працю в усіх більших скупченнях нашого поселення.

3. Апелюємо до всіх українських крайових і місцевих установ, що всієї української спільноти в діаспорі, а зокрема до наших церковно-релігійних і національно-громадських організацій, до наших купців і промисловців, до всіх наших професіоналістів більше користати з фінансових услуг наших кредитових кооператив, які можуть стати сильною національною фінансовою базою та допомагати в розбудові наших приватних і кооперативних підприємств і установ, які знову ж своєю матеріальною допомогою можуть спричинитися до розбудови української науки, українського шкільництва, освіти та взагалі в розбудові нашого національного життя та вияву нашої національної ідентичности.

За Резолюційну Комісію:

Інж. Андрій Качор, дир. Р. Мицик дир. Я. Пришляк

* * *

СТАН УКРАЇНСЬКОЇ КООПЕРАЦІЇ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ НА ДЕНЬ 31. 12. 1977

	кількість		оборотовий
	кооператив: членів:		капітал:
Канада (УКРК)	39	43,781	160,177,119
ЗСА (ЦУКА)	30	37,493	110,847,709
Австралія (РУКА)	7	5,218	13,634,088
Аргентина (ККРА)	3	7,550	3,650,000
Англія (Н. Фортуна)	4	628	3,067,500
	—	—	—
Разом	83	94,670	\$291,376,416

**ПРЕЗИДІЯ УКРАЇНСЬКОЇ СВІТОВОЇ
КООПЕРАТИВНОЇ РАДИ**

Омелян Плешкевич	— ЗСА	— голова
Василь Ситник	— Канада	— заст. голови
Андрій Качор	— Канада	— заст. голови
Михайло Панасюк	— ЗСА	— секретар
Роксоляна Гарасимів	— ЗСА	— скарбник
Василь Куций	— Канада	— член
Іван Лещишин	— Канада	— член
Лев Футала	— ЗСА	— член
Роман Бігун	— ЗСА	— член
Богдан Кекіш	— ЗСА	— член
Михайло Ліщинський	— Австралія	— член
М. Паславський	— Аргентіна	— член
П. Цимбалістий	— Вел. Британія	— член

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Роман Мицик	— ЗСА	— голова
Володимир Кліш	— Канада	— заст. голови
Роман Раковський	— ЗСА	— член
Ярослав Пришляк	— ЗСА	— член
Василь Колодчин	— ЗСА	— член

* * *

Адреса Української Світової Кооперативної Ради
2351 W. CHICAGO AVE: — CHICAGO, ILL. 60622
TEL.: (312) 489 - 0520

ІНШІ КНИЖКИ ЦЬОГО Ж АВТОРА:

Американська Україна, видання „Українського Океанічного Інституту”, „Океанічного Збірника”, Женева, 1946.

Українська молочарська кооперація в Західній Україні, видання „Унії” — Господарського Об'єднання і Патронату Української Кооперації на еміграції, Об'єднання Українських Молочарських Працівників і кооп. „Єдність” в Регензбурзі, Мюнхен, 1949.

Українська молочарська кооперація в цифрах і світліні (в 45-ті роковини заснування першої української молочарської кооперативи), вид. як вище, 1949.

35 літ на службі народу (пам'яті інж. Ю. Павликовського), видання „Кооперативної Громади”, Вінніпег, 1950.

Остап Луцький (пам'яті визначного громадського діяча), видання „Кооп. Громади”, Вінніпег, 1952.

Господарство України в системі ССРСР (на тлі четвертої п'ятирічки), видання „Комітету Українців Канади”, Вінніпег, 1953.

Десятиліття Кредитової Кооперативи Північного Вінніпегу, видання названої кооперативи, 1954.

Ольга Бачинська (нарис її життя та громадсько-кооперативної праці), накладом „Братства Маслосоюзників” у Канаді й ЗСА, Вінніпег, 1954.

Денис Коренець — начерк його життя та праці на тлі українського фахового шкільництва і сільсько-господарської кооперації в Західній Україні, видання „Кооп. Громади” Вінніпег, 1955.

Роля „Просвіти” в економічному розвитку Західної України, видання УВАН, Вінніпег, 1960.

Кредитова кооперація та її завдання в Канаді, видання „Кооперативної Громади”, Вінніпег, 1962.

Хроніка Кредитової Кооперативи Північного Вінніпегу 1943 - 1963, Вінніпег, 1963.

М. І. Туган-Барановський на службі науки й свого народу (в 50-річчя смерті світової слави економіста і кооперативного діяча), видання УВАН, Вінніпег, 1969.

20-річчя Кооперативної Громади у Вінніпегу (1949 - 1969), Коротка історія „Кооп. Громади” та українських кооператив у Вінніпегу до кінця 1969 року, видання „Кооп. Громади”, Вінніпег, 1971.

Мужі ідеї й праці — монографія про інж. А. Палія і А. Мудрика, творців „Маслосоюзу” і модерної української молочарської кооперації в Західній Україні. Видання „Братства Маслосоюзників”, Вінніпег, Торонто, Клівленд, 1974.

Головна мета української кооперації у вільному світі — головна доповідь виголошена на Кооп. Конференції, що відбулася в рамках Другого СКВУ у Торонті, 31 жовтня 1973 року. Видання „Кооперативної Громади”, Вінніпег, 1974.

Морально-етичні основи кооперативної праці — доповідь виголошена на перших загальних зборах Української Кооперативної Ради в Канаді, 11 жовтня 1974 року. Видання УКРади, Торонто, Вінніпег, 1975.

Борис Мартос — коротка розвідка його науково-економічної, політичної і загально-громадської праці. Видання УВАН, Вінніпег, 1977.

